

**Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre**

Postadresse

Besøksadresse
Norsk Villreinsenter Nord
Hjerkinnhusvegen 33
2661 Hjerkin

Kontakt

Sentralbord: +47
Direkte: +47 61 26 62 10

<http://www.nasjonalparkstyre.no/rondane-dovre>

Helge Krog
Konglefare 37 B
1359 EIKSMARKA

Saksbehandler Stein Magne Grevrusten

Vår ref. 2019/3958-2 432.4

Deres ref.

Dato 21.02.2019

Delegert vedtak - Hemmeldalen naturreservat - Tillatelse til motorisert transport - 2019-2022 - Helge Krog

Vedtak

Helge Krog gis tillatelse til transport av materialer, proviant, ved og utstyr fra Myklebysetra til egen bu/hytte ved Østre og Vestre Søkkundsjøen, Hemla, Storbekkfjellet og Rundhaugen i Hemmeldalen naturreservat. Tillatelsen er gitt med hjemmel i § 5 pkt. 6 i verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat.

Dispensasjonen blir gitt med følgende vilkår:

- Til transporten skal det *fortrinnsvis* brukes leiekjører som er godkjent av kommunen, men søker *kan* også foreta transporten ved bruk av egen snøskuter.
- Dispensasjonen gjelder for vintersesongene 2019 til og med 2022.
- Dispensasjonen gjelder for inntil 6 turer pr. vintersesong. Det skal imidlertid legges vekt på å begrense antall turer til det aller mest nødvendige. Det forutsettes også at transportene til de enkelte bygningene samordnes slik at de kan gjennomføres innenfor en begrenset tidsperiode. Merk at det regnes en tur pr. snøskuter som er i bruk.
- Transporten kan skje fram til og med 15. april. Ved behov for kjøring etter 15. april må det tas kontakt med forvaltningsmyndigheten før kjøring kan foregå.
- Kjøring i verneområdene skal begrenses til det mest nødvendige, og all kjøring skal skje på en slik måte at man unngår skader på vegetasjon og unødvendig forstyrrelse av dyrelivet.
- Statens naturoppsyn Rondane v/ Finn Bjørnmyr (SMS til tlf: 481 13 674) skal varsles i forkant av hver transport.
- Dispensasjonen må medbringes under transporten for eventuell kontroll.
- Vedlagt kjørebok må medbringes under transporten og fylles ut i henhold til veiledningen. Kjørebok skal sendes inn til forvaltningsmyndigheten senest 1. mai for gjennomsyn.

Nasjonalparkforvalter gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Hemmeldalen naturreservat. Tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente eventuell egen tillatelse fra kommune og grunneier.

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse, jf. forvaltningsloven § 28. Frist for klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

**Nasjonalpark
Naturreservat**

Dovre, Rondane
Flakktjørna, Grimsdalsmyrene, Hemmeldalen, Hovdsjømyrene, Kattuglehøi, Mesætermyre, Myldingi, Veslehjerkinnjønnin

Landskapsvernområde

Dørålen, Frydalen, Grimsdalen, Vesle Hjerkin

Dokumenter i saken

- Søknad fra Helge Krog datert 24. januar 2019.

Søknaden

Søknaden er gjengitt nedenfor:

*Søknad om transport med egen snøscooter i Hemmeldalen Naturreservat
Jeg viser til verneforskriften for Hemmeldalen Naturreservat og søker med dette om dispensasjon fra verneforskriften for transport av ved, materialer, proviant og utstyr etc. med egen snøscooter i perioden 2019 – 2023 for inntil 6 turer i året.*

*Jeg søker også om dispensasjon for transport av felt elg med Jernhest i samme periode.
Bakgrunnen for søknaden er at jeg har 8 hus og 3 utedoer innenfor Hemmeldalen Naturreservat på 5 ulike steder innen reservatet.*

*Husene ligger fra 4 til 8 km fra brøytet vintervei med svært værutsatt beliggenhet fra 870 til 1100 moh. Husene er normalt helt eller delvis begravd av snø i februar-mars-april som er de mest aktuelle tidspunkter for transport. Bruk av egen scooter er for øvrig regulert i egen avtale med staten i forbindelse med erstatningsoppgjøret etter opprettelsen av reservatet.
Stor-Elvdal Kommune har innvilget søknad om disp. fra loven om motorferdsel i utmark for nevnte periode for omsøkt antall turer.*

Imøteser svar på denne søknaden slik at kjøring er mulig på snødekt mark i vinter.

NB! Nasjonalparkforvalter gjør oppmerksom på at søknaden om transport av felt elg med jernhest blir behandlet i en egen tillatelse senere.

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77. I brev av 6. juni 2013 fra Miljøverndepartementet ble forvaltningsmyndigheten for Hemmeldalen naturreservat også delegert til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

I medhold av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre den 25. september 2015 er myndighet til å treffe vedtak i alle saker som gjelder søknad om tillatelse etter verneforskriftenes spesifiserte dispensasjonsbestemmelser, samt kurante saker etter naturmangfoldlovens § 48, delegert til nasjonalparkforvalter/sekretariat. Dette inkluderer eksempelvis saker som omhandler motorferdsel både på snødekt mark og barmark, organisert ferdsel, og ferdsel med hest, sykkel eller hundespann.

Verneformål - forskrift

Området for omsøkt transport ligger i Hemmeldalen naturreservat. Verneforskriftens § 2 angir følgende formål for vernet:

Formålet med fredningen er å ta vare på:

- et stort og tilnærmet urørt naturområde og dets landskapsformer
- biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser
- sentrale leveområder for villrein
- våtmarksområder med et rikt fugleliv
- et myrlandskap med stor variasjon i myrtyper.

Motorisert ferdsel i Hemmeldalen naturreservat er i utgangspunktet forbudt, jf. verneforskriftens § 3 pkt. 4 med noen unntak. Etter § 5 pkt. 6 kan forvaltningsmyndigheten gi tillatelse til nødvendig motorisert ferdsel på snødekt mark til setrer, hytter og buer for transport av materialer, ved, utstyr m.m.

Forvaltningsplan

I følge forvaltningsplanen for Hemmeldalen naturreservat er det i utgangspunktet anledning til å innvilge to turer til hver enkelt hytte pr. vinter for frakt av ved, materialer osv. I følge forvaltningsplanen synes det naturlig at dette kjøreomfanget også legges til grunn for transport til enkeltbygninger innenfor Hemmeldalen naturreservat som har en «normal» bruksfrekvens. I de fleste tilfeller vil trolig dette være tilstrekkelig for å dekke behovet. I en del tilfeller vil to turer pr. sesong sannsynligvis bli for lite. Behovet for flere turer vil trolig oppstå ved bl.a.:

- *Ved nyttetransport til seterområder og andre plasser med mange bygninger med høy bruksfrekvens, eksempelvis Øvre Himmeldalen seter.*
- *Når sameier, grunneiersammenslutninger og andre skal gjennomføre en samlet forsyning av et større antall bygninger som de har ansvar for.*
- *Ved mer omfattende vedlikeholds- og utbedringsarbeider.*
- *I andre spesielle tilfeller, for eksempel ved utskifting av inventar eller for husvære med høy bruksfrekvens der det er ønske om at alt vedbehov dekkes ved transport utenfra, jf. også kapittel 4.2 der problemstillinger omkring veduttak drøftes.*

Antall turer det vil bli gitt dispensasjon for, vil bli vurdert i hvert enkelt tilfelle på bakgrunn av opplysninger om transportbehov m.m.

All transport og motorisert ferdsel skal avvikles senest 15. april på grunn av villreinen sitt trekk inn i området, men i år der påsken kommer seint, kan det vurderes å fravike denne datogrensen.

I forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondaneregionen er det stilt krav om bruk av leiekjører ved nyttetransport til setrer, hytter og buer. Dette kravet er også i samsvar med motorferdselloven med tilhørende nasjonal forskrifts bestemmelser og intensjon. Bruk av leiekjører vil normalt redusere kjøreomfanget, gi økte muligheter for samordning av transport og forenkle kontrollen. Det er også ønskelig at mest mulig av nyttetransporten til setrer, hytter og buer i Hemmeldalen naturreservat kan skje ved bruk av leiekjører som har fått løyve fra kommunen. For grunneiere/rettighetshavere med flere bygninger i naturreservatet som helt eller delvis er knyttet til næringsmessig bruk kan det være upraktisk og vanskelig med et absolutt krav om bruk av leiekjører. Det vil derfor ikke bli stilt et absolutt krav om bruk av leiekjører, men alle med transportbehov til husvære vinterstid anmodes om fortrinnsvis å benytte leiekjører til oppdraget.

I forvaltningsplanen er det nevnt at det kan stilles krav om føring av kjørebok ved slik motorisert transport i naturreservatet. Dersom dette vilkåret oppfylles og kjøringen synes å bli utført på en hensynsfull måte, vil det kunne være aktuelt å innvilge flerårige dispensasjoner.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift må søknaden også vurderes etter naturmangfoldloven, herunder de miljøretslige prinsippene nedfelt i §§ 8-12 (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jamfør § 7.

Vurdering

Et naturreservat er den strengeste verneformen vi har i dag. Denne verneformen brukes for å sikre urørt eller tilnærmet urørt natur eller en spesiell naturtype som det er knyttet internasjonale, nasjonale eller regionale verneverdier til. Utviklingen i naturreservater skal være mest mulig naturstyrt. Stillhet og fravær av motordur og motoriserte kjøretøy er et av karaktertrekkene ved urørt natur. Et enkelt motorisert kjøretøy behøver isolert sett ikke medføre vesentlig skade eller ulempe. Men summen av mange vil uten tvil være en belastning for naturen og friluftslivet. Det er derfor viktig at man ikke ser på den enkelte tur isolert sett, men vurderer kjøringen i et helhetsperspektiv, for på den måten best mulig å følge opp intensjonene med bestemmelsene om motorferdsel i utmark. Det er derfor et overordnet mål å begrense den motorisert ferdsel i Hemmeldalen naturreservat til det som er strengt nødvendige.

Kunnskapsgrunnlaget om verneverdiene i dette området er godt. Når det gjelder villrein foreligger NINA Rapport 1013, Sluttrapport fra GPS-merkeprosjektet 2009-2014 og NINA Rapport 339 fra 2008 som oppsummerer kunnskapsstatus og leveområde, samt tilhørende kart utarbeidet i forbindelse med arbeid med ny regional plan for villreinen i Rondane og Sølknkletten. NINA Rapport 551 utreder konflikten mellom villrein og menneskelig ferdsel i området (§ 8).

Villreinen, som er en viktig del av verneformålene i reservatet, trekker sørover og inn i Hemmeldalen utpå vinteren i månedsskifte mars/april. Deretter tas store deler av reservatet i bruk som kalvingsområde utover våren. Dette er bakgrunnen for at motorisert ferdsel med snøskuter ikke er ønskelig etter den 15. april. I forvaltningsplanen er det åpnet for at denne datogrensen *kan* fravikes noe når påsken er sen. Kjøring med snøskuter etter den 15. april kan ikke påregnes gitt, men ved behov kan forvaltningsmyndigheten kontaktes og det vil bli gjort en vurdering i det enkelte tilfellet.

Nasjonalparkforvalter har lagt vekt på at søker har et større antall bygninger i Hemmeldalen naturreservat som ikke har veiadkomst verken sommer eller vinter, og at bruk av snøskuter på frossen og godt snødekt mark i miljømessig sammenheng er den beste løsningen for nødvendig nyttetransport til området. Det er gjennom søknaden synliggjort et transportbehov de nærmeste årene som tilsier at det bør kunne gis en dispensasjon for transport med bakgrunn i denne søknaden. For grunneiere/rettighetshavere med flere bygninger i naturreservatet som helt eller delvis er knyttet til næringsmessig bruk kan det være upraktisk og vanskelig med et absolutt krav om bruk av leiekjører. Det vil derfor ikke bli stilt et absolutt krav om bruk av leiekjører, men alle med transportbehov til husvære vinterstid anmodes om fortrinnsvis å benytte leiekjører til oppdraget.

I denne sammenhengen blir det vurdert at villreinen ikke vil bli nevneverdig forstyrret ved gjennomføring av eventuell transport innenfor gitt tidsfrist, og føre-var-prinsippet vil ikke bli tatt i bruk

(§ 9). I forhold til økosystem-tilnærming og samlet belastning, mener nasjonalparkforvalter at det er forsvarlig å tillate transporten med et begrenset antall turer til de hyttene som er omsøkt. Det er viktig å gjennomføre denne transporten på en varsom måte og at antall turer begrenses til det aller mest nødvendige. Transportene må samordnes på en slik måte at de kan gjennomføres forholdsvis samlet i løpet av en begrenset tidsperiode på vinteren, slik at man unngår å spre turene utover hele vinteren. Det legges også vekt på at transporten skal foregå på en slik måte at kjørestrekningen innenfor naturreservatet blir kortest mulig. I tillegg skal kjøringen skje på en slik måte at man unngår unødvendig forstyrrelser av dyreliv, og transporten skal foregå på godt snødekt mark slik at skader på vegetasjonen unngås. (§10). Ved bruk av begrensning på antall turer, definert kjørerute, tidsavgrensning på tillatelse og andre vilkår, gir dette godt grunnlag for at naturmangfoldet ikke skal bli nevneverdig belastet. Tiltakshaver plikter å iverksette de tiltak som er nødvendig for at naturmangfoldet ikke skal bli skadelidende. Om ikke dette blir gjort kan tiltakshaver bli pålagt å gjøre tiltak for å rette skaden i ettertid. Når det gjelder miljøforsvarlige teknikker sikres dette gjennom vilkårene som er stilt i saken (§§ 11-12).

Konklusjon

Nasjonalparkforvalter mener at det kan gis dispensasjon til transport på vinteren med forutsetning om at vilkårene i tillatelsen oppfylles.

Med hilsen

Stein Magne Grevrusten
Nasjonalparkforvalter

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen underskrift

Kopi går til følgende:

Stor-Elvdal kommune
Villreinnemnda for Rondane og Sølkkletten
Rådgivende utvalg for nasjonalparker og landskapsvernområder i Rondaneregionen
Statens naturoppsyn Rondane
Miljødirektoratet
Fylkesmannen i Innlandet